

POLSKI
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2004 r.

**(Wyniki reprezentatywne
dla regionu FADN 800
MAŁOPOLSKA i POGÓRZE)**

Wykaz skrótów

EU - (ang. European Union); (pol. Unia Europejska)

EC – (ang. European Commission); (pol. Komisja Europejska)

CAP – (ang. Common Agricultural Policy); (pol. Wspólna Polityka Rolna)

DG-AGRI – (ang. Directorate-General Agriculture); (pol. Dyrekcja Generalna do Spraw Rolnictwa)

IERiGŻ – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

SGM – (ang. Standard Gross Margin); (pol. Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia)

ESU – (ang. European Size Unit); (pol. Wielkość ekonomiczna)

LU – (ang. Livestock Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa zwierząt)

UAA – (ang. Utilized Agricultural Area); (pol. Ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne)

AWU (ang. Annual Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy)

FWU (ang. Family Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy godziny)

FADN – (ang. Farm Accountancy Data Network)

Polski FADN – System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych

euro – jednostka monetarna, obowiązująca w większości Krajów Członkowskich Unii Europejskiej

EUR – oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”

Wstęp

Na podstawie obowiązków nałożonych przez Ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r.), Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej zbierał w 2004 r., we współpracy z 26 biurami rachunkowymi, dane rachunkowe z 12 100 gospodarstw rolnych, stanowiących reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw w Polsce.

W opracowaniu przedstawione są po raz pierwszy w 80-letniej historii rachunkowości w Polsce, wyniki statystycznie reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN z regionu 800, liczącego 95 233 gospodarstw, których minimalna wielkość ekonomiczna określona wg zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych, wyniosła dwie europejskie jednostki wielkości (ESU). Zaprezentowane wyniki obliczone zostały na podstawie danych pochodzących z reprezentatywnej dla regionu FADN – Małopolska i Pogórze, próby liczącej 1 246 gospodarstw.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w publikacjach Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG AGRI).

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

- wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN),
- metodycznej, zawierającej wyjaśnienia metodyczne rachunku wyników,
- statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN, poziom I” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i zasobów ziemi. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EWG z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej. W początkowej fazie zaistniał w sześciu krajach założycielskich, a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii, w Grecji (etap III) od 1981 r., w Hiszpanii i Portugalii (etap IV), od 1986 r., w Finlandii, Szwecji i Austrii (etap V) od 1995 r. i od 1 maja 2004 r. (etap VI) na Cyprze, w Estonii, Litwie, Łotwie, Malcie, Polsce, Słowacji, Słowenii, Republice Czeskiej i na Węgrzech.

Obecnie FADN funkcjonuje na terenie 25 krajów członkowskich UE.

Schemat 1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych z tej racji, że opisują przede wszystkim sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

Mając na uwadze cele do spełnienia, FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji rachunkowości tzw. zarządczej, a ta odmiana rachunkowości w odróżnieniu od finansowej¹ ma na celu jak najbardziej wierne odzwierciedlenie sytuacji gospodarstwa rolnego. O wyborze tej konwencji rachunkowości zdecydowała chęć podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych. W przeciwnym wypadku nawet najlepiej wypracowane warsztatowo decyzje odnosiłyby się do rzeczywistości wirtualnej, wygenerowanej przez wirtualne dane rachunkowe².

¹ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich Unii Europejskiej.

² Większość uczestników szkoleń na temat rachunkowości rolnej na zadawane pytanie: czy możliwe jest podjęcie bardzo dobrej decyzji na podstawie danych które nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego gospodarstwa, udzieliło negatywnej odpowiedzi. Taka odpowiedź jest niestety błędna. Stan takiej wiedzy może bowiem doprowadzić do podjęcia decyzji warsztatowo bardzo dobrych lecz niestety nieadekwatnych do stanu określonego gospodarstwa. Zagrożenie to potęgowane jest tym, że odnosi się nie tylko do decyzji podejmowanych na szczeblu gospodarstwa rolnego przez bezpośredniego decydenta – rolnika, ale także udzielania nieadekwatnych porad przez doradców oraz decyzji podejmowanych przez polityków gospodarczych.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej w rolnictwie. Za takie uznawane są gospodarstwa, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzających w danym regionie FADN lub kraju co najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa, które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich. Różnice te wynikają przede wszystkim z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych Krajów Członkowskich.

Podkreślić należy, że FADN jest jedyną bazą danych, gromadzonych według jednolitych zasad z reprezentacyjnej próby towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie parametry ekonomiczne. Są nimi:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM – Standard Gross Margin),
- europejska jednostka wielkości (ESU – European Size Unit).

1. Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM - Standard Gross Margin) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich **w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 124 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

2. Europejska Jednostka Wielkości (ESU-European Size Unit) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego. W tym celu wartość standardowej nadwyżki bezpośredniej gospodarstwa rolnego wyraża się w jednostkach ESU. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

3. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

4. Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w gospodarstwie.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM, obecnie lista ta obejmuje 109 rodzajów działalności.

1.2. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.2-1).

Tabela 1.2-1 Progi minimalnej wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN wg krajów członkowskich w 2004 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Austria	8	2 000	2,5
Belgia	16	1 000	1,2
Cypr	1	500	0,6
Czechy	4	1 300	1,6
Dania	8	2 000	2,5
Estonia	2	500	0,6
Finlandia	8	1 300	1,6
Francja	8	6 100	7,5
Grecja	2	5 500	6,8
Hiszpania	2	10 100	12,4
Holandia	16	1 500	1,8
Irlandia	2	1 300	1,6
Litwa	2	1 000	1,2
Luksemburg	8	300	0,4
Łotwa	2	1 000	1,2
Malta	8	500	0,6
Niemcy	8	5 300	6,5
Polska	2	12 100	14,9
Portugalia	2	3 000	3,7
Słowacja	6	600	0,7
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,2
Węgry	2	1 900	2,3
Wielka Brytania (w tym: Irlandia Północna)	16 (8)	2 500 (320)	3,1
Włochy	4	18 000	22,2
Razem FADN UE	x	81 200	100,0

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 730/2004 z 19 kwietnia 2004 zmieniające Rozporządzenia nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw dla ustalania dochodów gospodarstw rolnych z powodu przyłączenia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje Łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane w celu akceptacji do Komitetu Wspólnoty nadzorującego FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN istnieje wielkie zróżnicowanie gospodarstw rolnych, biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlania tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja Łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.3. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 000 danych rachunkowych, dotyczących wyłącznie gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje).

O zakresie i formacie zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, decyduje zawartość tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, opisanego w Rozporządzeniu Komisji 2253/2004/EEC z 23 grudnia 2004 r. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania sprawozdania oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie z gospodarstwa rolnego FADN składa się z 14 grup danych rachunkowych, pogrupowanych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N)

- Informacje ogólne (Tabela A),
- Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo (Tabela B),
- Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej (Tabela C),
- Stan i wartość zwierząt (Tabela D),
- Zakup i sprzedaż zwierząt (Tabela E),
- Koszty (Tabela F),
- Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi (Tabela G),
- Zadłużenie (Tabela H),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt) (Tabela K),
- Podatek od wartości dodanej (VAT) (Tabela I),
- Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze (Tabela J),
- Kwoty i inne prawa (Tabela L),
- Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych (Tabela M),
- Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt (Tabela N).

1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN–Poziom I”³. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji zostały dodatkowo zamieszczone grupowania gospodarstw według powierzchni użytków rolnych.

Tabela 1.4-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnice i trwałe, łącznie
C	Warzywa i kwiaty	20	Uprawy ogrodnice
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

³ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 7.0: Definitions of Variables used in FADN standard results, zamieszczonym na stronie:

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/agri/rica/library?l=/fadn_committees/ricc&vm=detailed&sb=Title.

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów ogólnych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Z kolei w Tabeli 1.4-2 przedstawione jest sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych na podstawie Rozporządzenia 2003/369 (UE).

Tabela 1.4-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej, klasyfikacja ES6

ES6	Rozmiar w ESU
bardzo małe (XS)	< 4
małe (S)	4 ≤ 8
średnio – małe (MS)	8 ≤ 16
średnio – duże (ML)	16 ≤ 40
duże (L)	40 ≤ 100
bardzo duże (XL)	> 100

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowaną (patrz: Tabela 1.4-3) w typologii UE (Rozporządzenie 99/725/EEC). Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

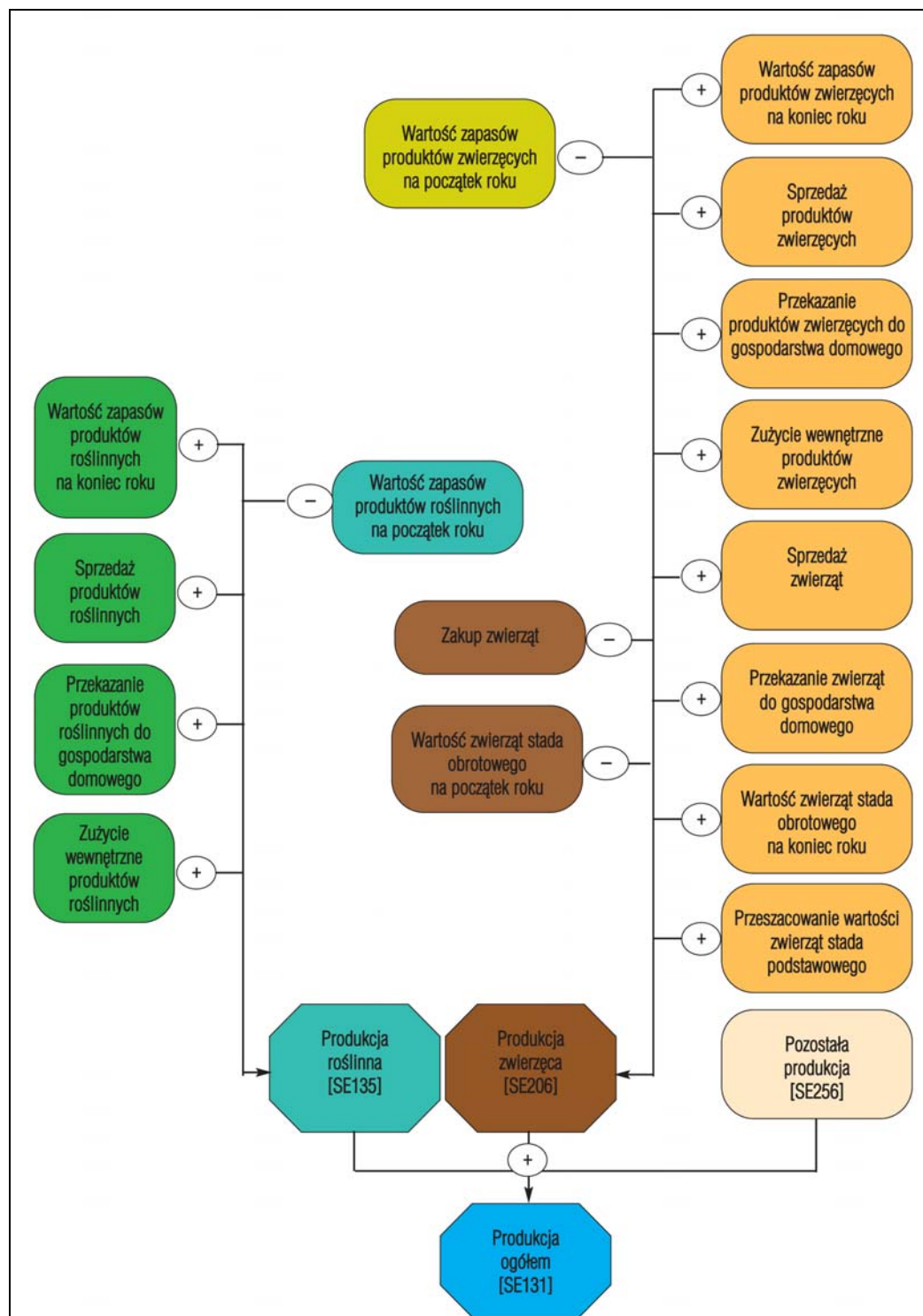
Tabela 1.4-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	≤ 5
małe (AS)	5 ≤ 10
średnio – małe (AMS)	10 ≤ 20
średnio – duże (AML)	20 ≤ 30
Duże (AL)	30 ≤ 50
bardzo duże (AXL)	> 50

2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych użytych w „Wynikach Standardowych FADN”

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem http://europa.eu.int/comm/agriculture/rica/index_en.cfm.

Schemat 1. Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2. Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$$

gdzie:

REGIDX - index cen;

Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego;

n - grupa zwierząt;

Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;

Wp - wartość na początek roku obrachunkowego;

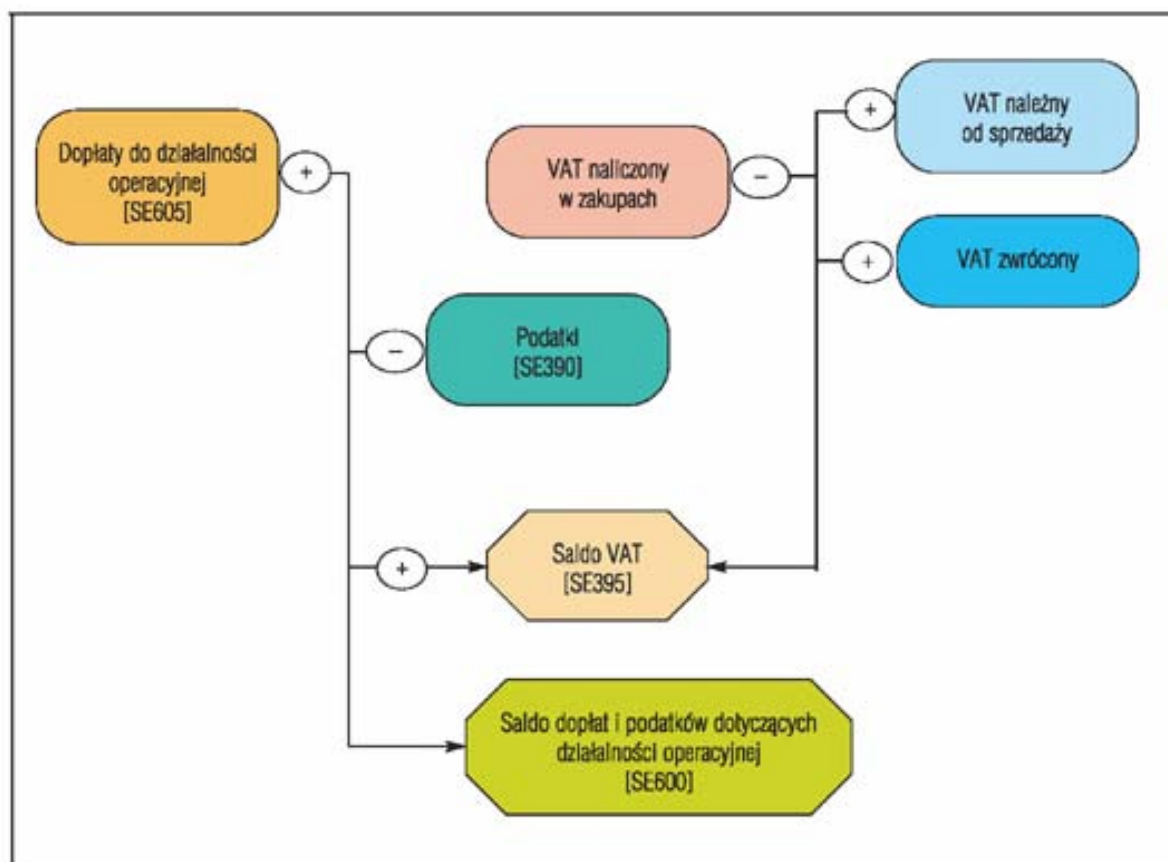
Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;

LWAL - zmiany wartości zwierząt.

$$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$$

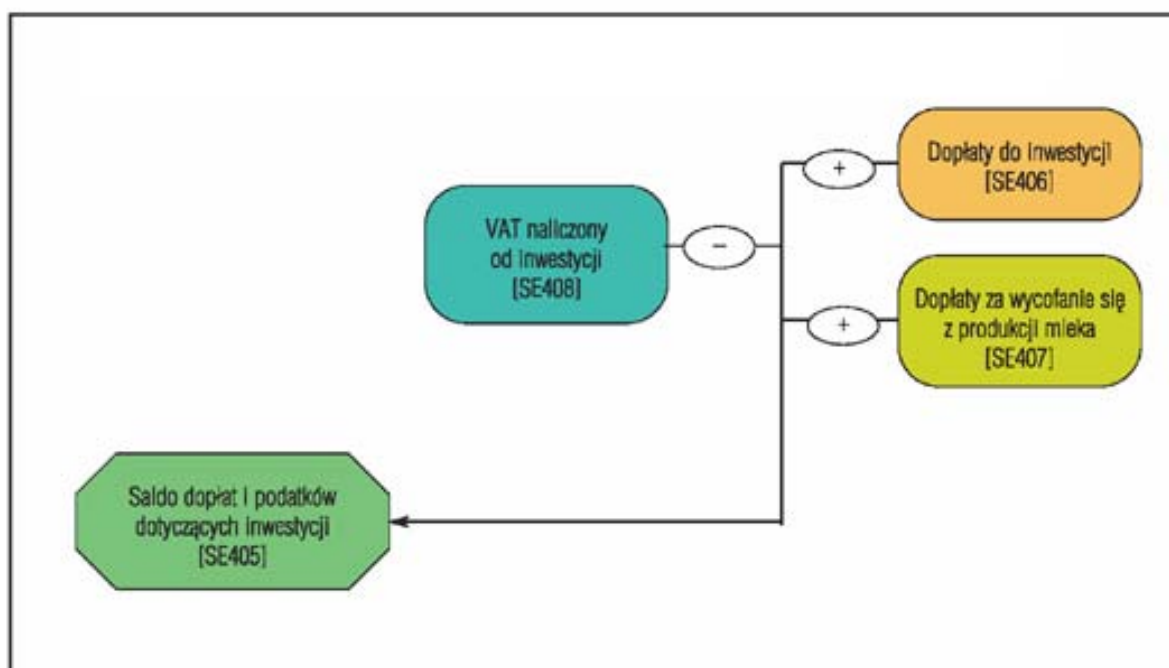
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada podstawowego, spowodowana zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

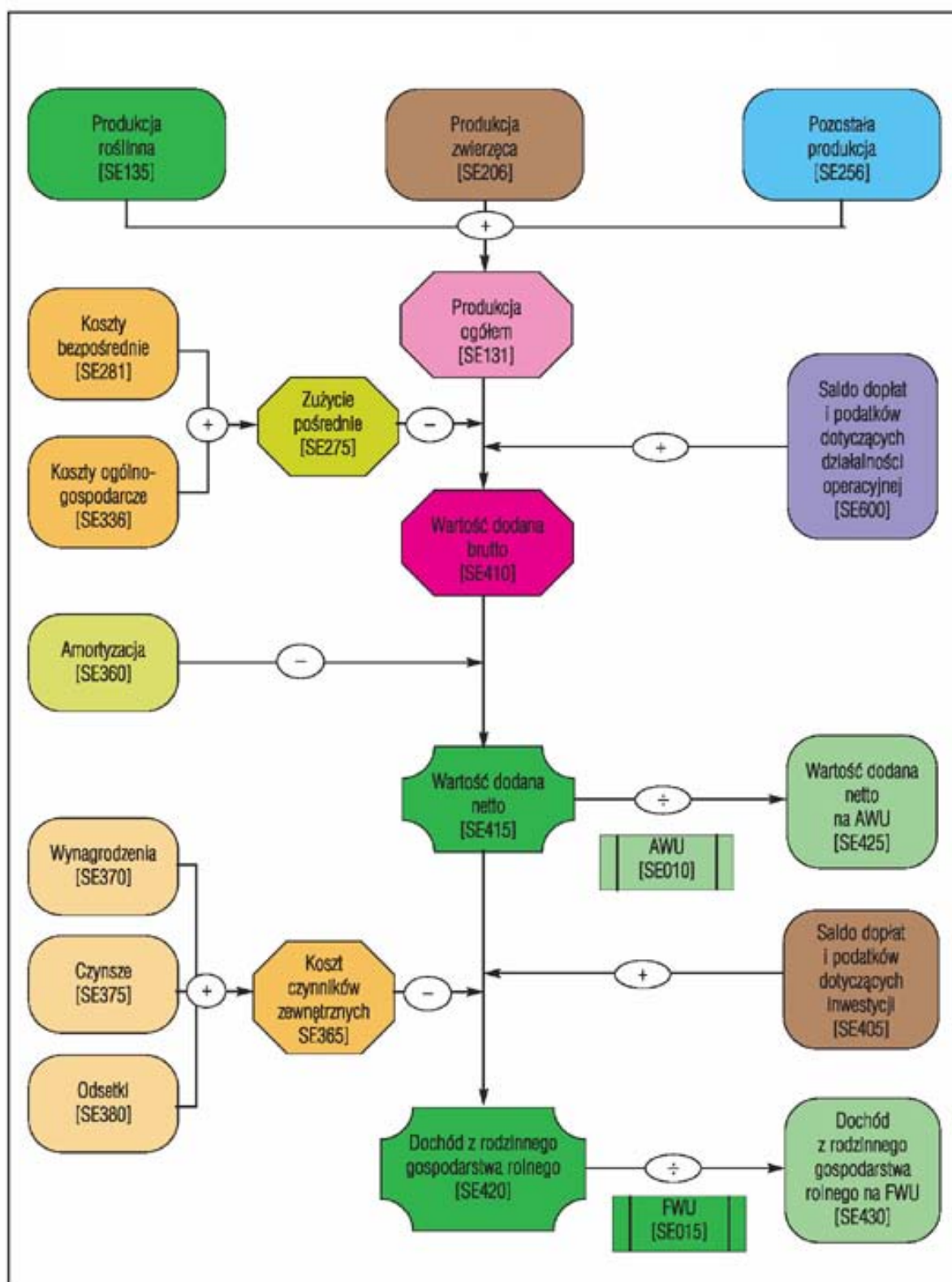
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej, pominięte są w grupie kosztów (pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Schemat 3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 4. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

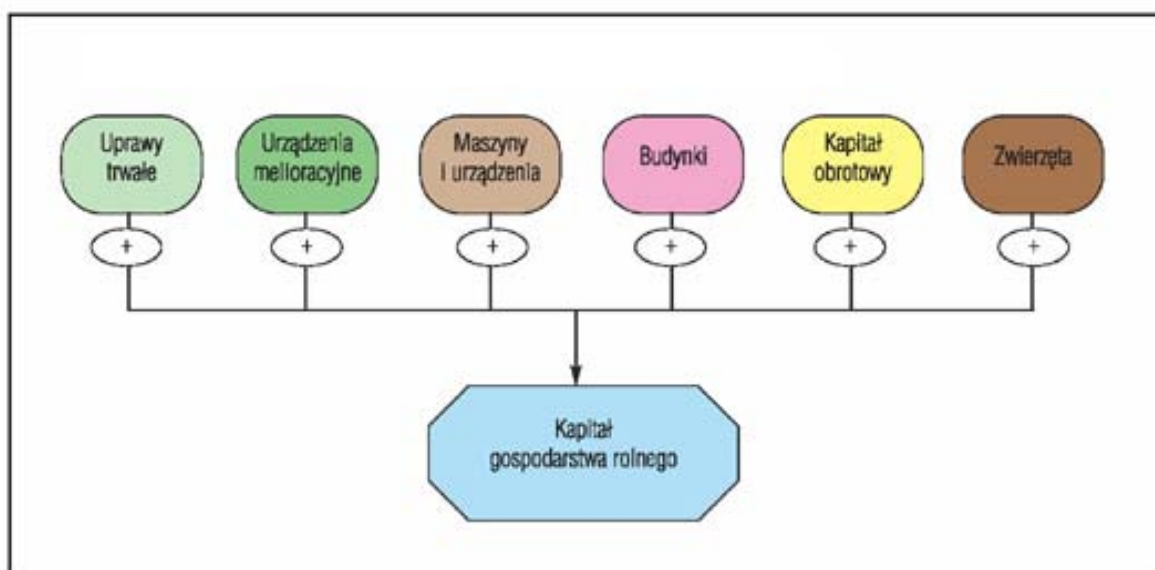
Schemat 5. Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej

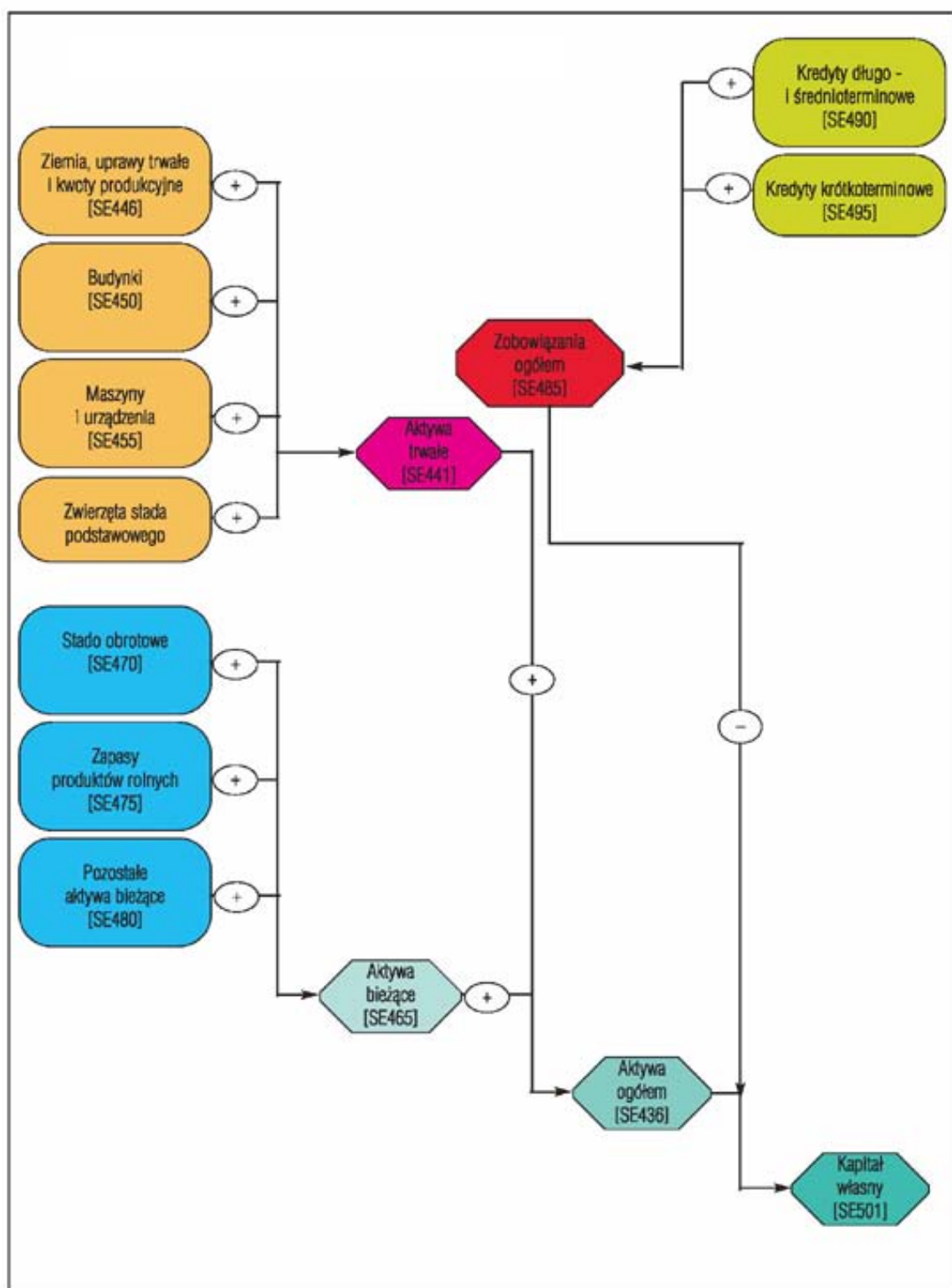
zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych i dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 6. Obliczenie kapitału gospodarstwa rolnego

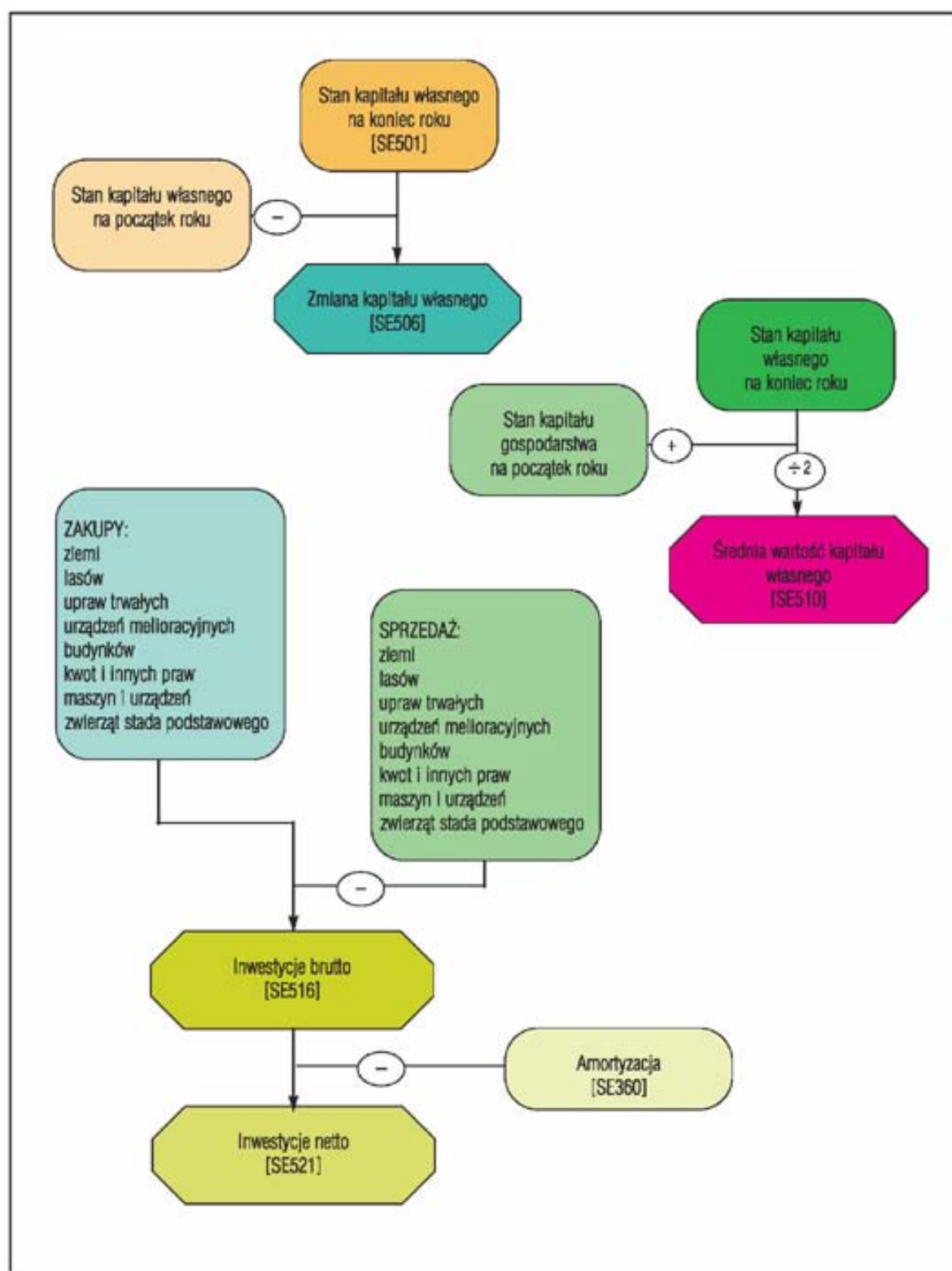
Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 7. Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

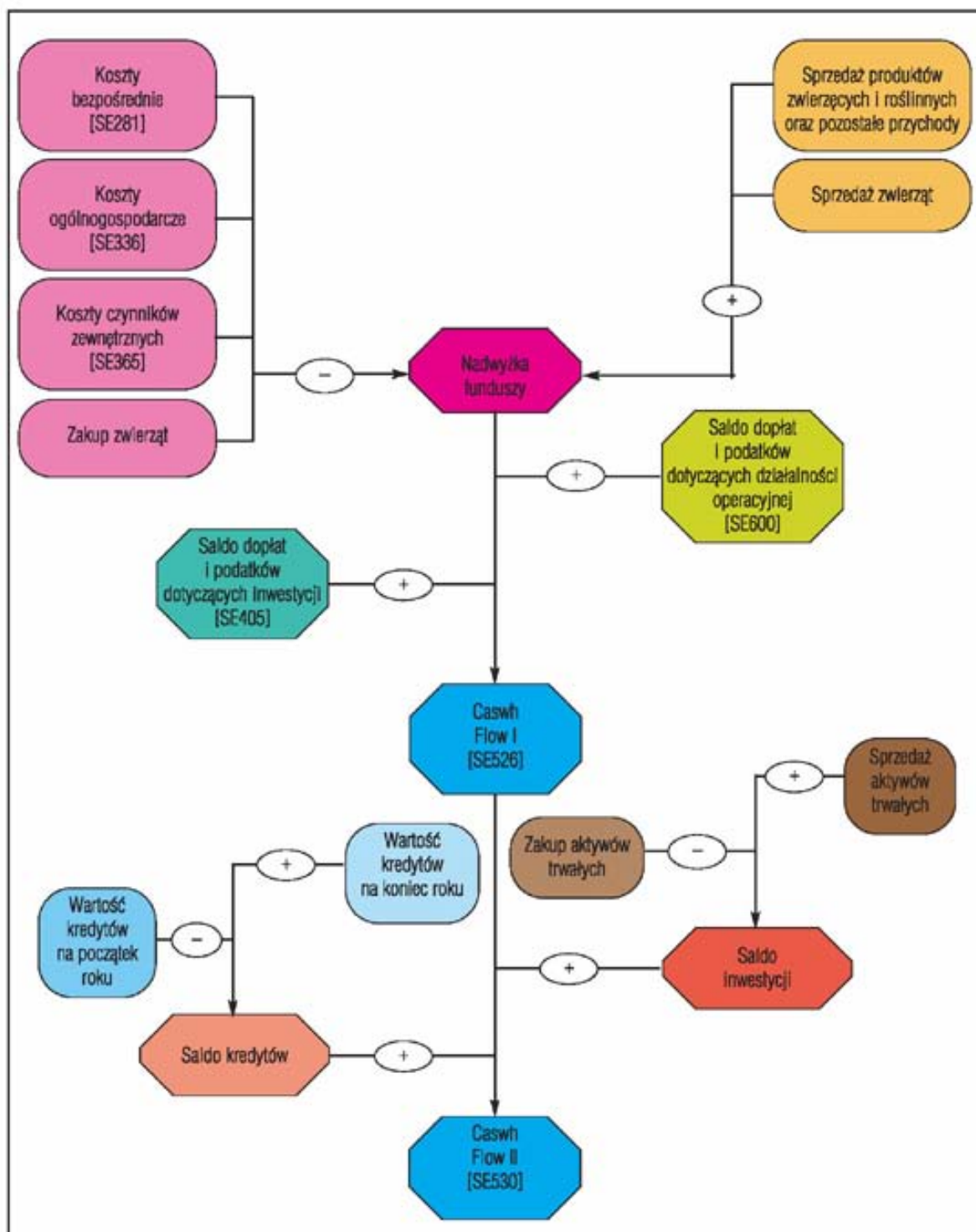
Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup rzeczowych i aktywa bieżące – składające się z 3 grup rzeczowych. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 8. Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych.

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

**Schemat 9. Sposób obliczania sald przepływu środków pieniężnych:
Cash Flow I i Cash Flow II**

Na schemacie zaprezentowano sposób obliczania dwóch rodzajów sald przepływu pieniędzy w roku obrachunkowych: Cash Flow I – stanowiącego saldo przepływu pieniędzy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego i Cash Flow II - stanowiącego saldo ze wszystkich trzech działalności gospodarstwa rolnego (operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej).

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadzi 2 172 205 gospodarstw rolnych. Z tej liczby tylko 745 023 gospodarstwa posiadają wielkość ekonomiczną przekraczającą 2 ESU, będącą minimalnym progiem wielkości ekonomicznej gospodarstw włączonych do pola obserwacji FADN w Polsce.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2000”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ przy udziale ekspertów z IUNG oraz SGGW. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów rolniczych.

Schemat 10. Podział Polski na regiony FADN

Opracowanie na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 730/2004 z dnia 19 kwietnia 2004r. dostosowujące rozporządzenie (EWG) nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw rolnych przekazujących dane do celów określenia dochodów gospodarstw rolnych w następstwie przystąpienia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ na podstawie odpowiednich przepisów Unii Europejskiej - Decyzja Komisji EEC/85/377 (Dz. U. L 220, 17.08.1985).

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ

W niniejszej publikacji zawarte są dane z 1246 gospodarstw rolnych, których wielkość ekonomiczna stanowiła, co najmniej 2 ESU⁴. Jest to część reprezentatywnej próby, liczącej 12100 gospodarstw rolnych.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2004 roku (patrz: Tabela 3.2-2 i 3.2-3) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁵ (patrz: Tabela 3.2-1). W 2004 r. dane z 1246 gospodarstw zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych, stanowiącej podstawę empiryczną do wykonywania analiz i opracowań. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że próba nie jest statystycznie reprezentatywna dla gospodarstw towarowych funkcjonujących w Polsce. Z tego powodu prezentowane wyniki nie są reprezentatywnymi, obrazującymi stan całego sektora towarowych gospodarstw rolnych, lecz jedynie dla tych grup gospodarstw, które dostarczyły danych rachunkowych.

Pozycje wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji wyrażone są wg wartości netto (bez VAT). Pomimo, że polscy rolnicy podlegali zwolnieniu podmiotowemu z podatku od towarów i usług w 2004 r., nazywanym w skrócie VAT, prowadzili oni ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W niniejszym opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych - złotych.

⁴ Odpowiada to 9 523,73 zł wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej wytworzonej w gospodarstwie, obliczonej według parametrów SGM „2000”, przyjęto 1 euro = 3,96822 zł ($3,96822 \times 1\,200 \times 2 = 9\,523,73$).

⁵ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga dzielenia populacji (i oczywiście próby) na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region Małopolska i Pogórze według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	0	15 605	9 101	2 971	610	116	38	28 441
	Uprawy ogrodnicze [C]	0	1 945	2 213	1 759	969	244	41	7 171
	Winnice [D]	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pozostałe trwałe [E]	0	1 962	1 140	387	116	24	10	3 639
	Bydło mleczne [F]	0	4 401	1 467	327	50	1	1	6 247
	Zwierzęta przeznaczone [G]	0	6 194	1 600	496	135	24	12	8 461
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	0	2 072	2 013	1 452	771	229	79	6 616
	Uprawy i zwierzęta różne [I]	0	43 872	17 436	4 417	769	89	54	66 637
9		0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM		0	76 051	34 970	11 809	3 420	727	235	127 212

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem, SGM „2000”; kurs wymiany 1 euro = 3,96822 zł).

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych⁶ gospodarstw rolnych w regionie Małopolska i Pogórze według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]		46	96	97	58	17	1	315
	Uprawy ogrodnicze [C]		3	10	22	26	11	1	73
	Winnice [D]								
	Pozostałe trwałe [E]		11	15	6	5	0	0	37
	Bydło mleczne [F]		15	34	21	6	0	0	76
	Zwierzęta przeznaczone [G]		18	27	36	19	4	1	105
	Zwierzęta ziarnożerne [H]		9	21	21	35	20	3	109
	Uprawy i zwierzęta różne [I]		121	200	134	65	7	4	531
	9								
RAZEM			223	403	337	214	59	10	1 246

⁶ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowaniem krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m.in. w GUS).

Tabela 3.2-3 Rozkład gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	≤ 5	181
małe (AS)	$5 \leq 10$	345
średnio – małe (AMS)	$10 \leq 20$	354
średnio – duże (AML)	$20 \leq 30$	149
duże (AL)	$30 \leq 50$	108
bardzo duże (AXL)	> 50	109

4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2004 r. we współpracy z IERiGŻ

Prezentowane dane są średnimi ważonymi z grupy gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwale	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		95 233	22 245	2 922	3 364	7 571	7 692	5 010	46 429
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 246	315	73	37	76	105	109	531
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.1-2 Struktura produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	7,4	7,8	14,5	5,8	5,8	7,8	13,6	6,5
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,703	1,808	2,561	1,847	1,703	1,671	1,762	1,586
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 746	3 977	5 634	4 066	3 747	3 676	3 877	3 490
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,566	1,617	1,604	1,319	1,675	1,604	1,456	1,545
SE016	Czas pracy własnej	h	3 445	3 556	3 528	2 901	3 686	3 528	3 202	3 398
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,137	0,192	0,957	0,528	0,028	0,067	0,307	0,042
SE021	Czas pracy najemnej	h	301	421	2 106	1 165	61	148	675	92
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	13,2	17,9	2,0	7,3	11,1	15,1	12,2	12,3
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	4,6	7,4	0,2	1,1	2,8	5,3	3,2	4,2
SE035	Zboża	ha	7,74	11,41	1,25	0,92	3,46	4,85	10,61	7,75
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,57	3,32	0,08	0,16	0,59	0,63	0,83	1,33
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,36	1,28	0,27	0,12	0,00	0,02	0,02	0,09
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,35	0,44	0,18	5,21	0,01	0,08	0,05	0,09
SE055	Sady	ha	0,34	0,44	0,18	5,10	0,01	0,08	0,05	0,09
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastwne	ha	3,2	1,6	0,2	0,3	7,2	9,7	0,7	3,0
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	10,3	3,8	0,2	0,2	11,3	14,5	45,5	10,1
SE085	Krowy mleczne	LU	2,90	0,95	0,07	0,13	9,12	7,88	0,25	2,65
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,23	0,50	0,02	0,04	1,71	3,78	0,27	1,35
SE095	Owce i kozy	LU	0,21	0,05	0,00	0,00	0,06	1,78	0,00	0,10
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,46	1,90	0,12	0,06	0,28	0,55	22,99	5,62
SE105	Drób	LU	1,25	0,22	0,00	0,01	0,06	0,13	21,87	0,06
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	48,8	51,4	43,5	45,1	42,8	46,4	48,8	47,2
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	69,3	71,3	74,0	59,2	49,8	54,1	73,8	63,7
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/h a	1,34	0,97	0,43	0,48	1,52	1,39	0,73	1,35
SE125	Mleczność krow	kg/kr owę	3 932	3 250	3 201	2 600	4 140	4 556	3 380	3 638

Tabela 4.1-3 Produkcja według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	77 807	169 793	70 857	48 471	57 872	259 153	53 257
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	36 977	63 563	168 927	70 046	8 852	12 477	26 094	23 359
SE140	Zboża	zł	14 848	24 838	2 223	1 529	5 548	8 116	20 746	13 818
SE145	Rośliny białkowe	zł	406	902	23	0	0	54	101	380
SE150	Ziemniaki	zł	3 915	5 291	227	841	2 743	3 343	2 559	4 143
SE155	Buraki cukrowe	zł	2 667	6 285	0	166	691	671	1 127	2 102
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 071	2 894	104	65	16	52	842	696
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	355	1 253	0	0	0	0	0	127
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	10 238	18 009	161 240	11 833	122	242	274	1 277
SE175	Owoce	zł	2 973	3 294	1 006	49 154	10	277	348	809
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	-81	6	-74	30	-157	-188	-28	-106
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	586	792	4 179	6 427	-121	-91	125	115
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	36 130	13 097	588	715	39 307	44 440	231 575	28 985
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	127	55	-7	-8	529	1 589	-754	-33
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	9 414	2 214	188	275	31 610	32 009	687	7 685
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	2 897	1 282	97	168	6 242	7 840	432	2 947
SE225	Wieprzowina	zł	13 399	5 850	310	167	856	1 519	70 564	16 644
SE230	Owce i kozy	zł	234	84	0	0	74	1 854	0	121
SE235	Mięso drobiowe	zł	8 302	2 192	0	3	79	235	144 641	320
SE240	Jaja	zł	1 004	61	0	0	108	266	17 550	75
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	48	42	0	0	23	259	0	33
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	832	1 373	-7	102	315	458	-2 299	1 162
SE256	Pozostała produkcja	zł	905	1 147	278	97	312	955	1 484	913
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 003	1 654	353	931	1 735	2 671	1 801	2 307
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 213	6 020	306	511	7 794	8 754	18 494	11 240

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				[AB]	[C]	[E]	[F]	[G]	[H]	[I]
SE270	Koszty ogółem	zł	114 699	117 668	296 424	87 944	63 809	90 008	229 952	86 402
SE275	Zużycie pośrednie	zł	89 757	84 719	210 443	45 903	47 433	67 428	201 239	67 492
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	67 238	57 164	101 888	25 105	31 731	46 185	175 424	50 018
SE285	nasiona i sadzonki	zł	5 721	11 115	34 571	2 934	2 070	3 667	3 994	3 808
SE295	nawozy	zł	12 345	22 569	24 754	5 458	6 154	8 891	10 817	9 510
SE300	środki ochrony roślin	zł	5 313	12 445	6 556	11 030	1 058	1 819	3 339	3 681
SE305	pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 303	1 391	35 841	5 229	589	877	290	411
SE310	pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	7 545	1 958	43	62	17 597	24 062	1 554	7 081
SE315	w tym z własnej produkcji	zł	4 630	1 627	39	55	9 884	11 849	869	5 023
SE320	pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	32 752	7 312	117	371	1 561	3 128	148 908	23 923
SE325	w tym z własnej produkcji	zł	12 006	4 199	81	134	1 055	2 024	35 502	13 571
SE330	pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 256	366	5	21	2 702	3 735	6 522	1 603
SE331	koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	7	0	0	0	5	0	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	22 519	27 556	108 555	20 798	15 702	21 243	25 816	17 474
SE340	koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 954	6 757	10 654	6 129	4 554	6 721	7 242	5 013
SE345	energia	zł	10 990	14 049	88 307	8 583	6 376	8 813	12 459	7 693
SE350	usługi	zł	3 145	4 161	3 764	1 590	3 066	3 338	2 968	2 718
SE356	pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 431	2 589	5 830	4 497	1 706	2 372	3 146	2 050
SE360	Amortyzacja	zł	18 729	21 819	53 659	28 905	14 234	18 000	21 725	15 509
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	6 212	11 129	32 321	13 136	2 143	4 579	6 987	3 401
SE370	opłata pracy najemnej	zł	3 133	5 527	25 345	11 581	514	1 858	3 450	1 447
SE375	czynsze	zł	1 432	3 454	176	92	508	881	898	995
SE380	odsetki	zł	1 647	2 148	6 800	1 463	1 121	1 840	2 639	959

Tabela 4.1-5 Dopłaty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	1 168	-4 197	-383	1 120	2 252	4 047	1 255
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	2 387	98	724	1 439	2 985	1 998	1 993
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	131	132	5	50	140	258	138	121

Tabela 4.1-6 Saldo dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	1 168	-4 197	-383	1 120	2 252	4 047	1 255
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	2 387	98	724	1 439	2 985	1 998	1 993
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	-70	-234	-3 201	-429	111	-150	3 024	-117
SE390	Podatki	zł	723	985	1 094	678	429	583	974	621
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	3 564	391	2 600	950	1 037	2 019	1 125
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	2 264	4 405	1 522	3 482	1 570	1 399	2 392	1 440
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	514	841	1 131	882	620	362	373	314

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	77 807	169 793	70 857	48 471	57 872	259 153	53 257
SE275	Zużycie pośrednie	zł	42 503	41 378	91 457	31 640	23 279	29 576	190 637	30 042
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	1 168	-4 197	-383	1 120	2 252	4 047	1 255
SE410	Wartość dodana brutto	zł	32 735	37 597	74 139	38 834	26 312	30 548	72 564	24 469
SE360	Amortyzacja	zł	12 632	14 075	26 113	20 890	9 254	12 844	18 112	10 418
SE415	Wartość dodana netto	zł	20 103	23 522	48 026	17 944	17 058	17 705	54 451	14 052
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 906	3 858	15 647	7 185	1 255	2 148	6 914	1 300
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	3 564	391	2 600	950	1 037	2 019	1 125
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 948	23 228	32 770	13 359	16 754	16 593	49 556	13 877

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	11 807	13 008	18 753	9 714	10 015	10 598	30 901	8 858
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 101	14 369	20 436	10 130	10 000	10 347	34 045	8 984

Tabela 4.1-9 Bilans według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE436	Aktywa ogółem	zł	267 900	281 832	459 809	362 228	218 111	284 257	464 333	226 527
SE441	Aktywa trwałe	zł	225 215	229 008	417 409	308 772	191 645	248 203	378 317	190 394
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	34 314	40 817	18 393	109 458	24 466	31 851	29 615	29 277
SE450	Budynki	zł	114 599	98 556	306 430	124 094	93 558	121 243	257 640	96 421
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 035	87 124	92 430	75 010	53 045	71 180	83 294	57 126
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	8 267	2 511	157	210	20 576	23 930	7 769	7 570
SE465	Aktywa bieżące	zł	42 685	52 824	42 399	53 456	26 467	36 054	86 016	36 133
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	8 838	5 036	164	105	4 206	10 515	35 668	9 421
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	17 943	25 784	3 254	29 403	11 127	15 218	16 216	16 029
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	15 905	22 005	38 982	23 948	11 134	10 321	34 132	10 683
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	18 764	23 097	105 455	26 319	9 282	17 388	57 734	8 255
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	13 430	15 778	86 863	19 496	6 166	13 136	42 644	5 325
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	5 334	7 319	18 592	6 823	3 116	4 252	15 090	2 929
SE501	Kapitał własny	zł	249 136	258 735	354 354	335 909	208 829	266 869	406 600	218 272

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	3 793	5 421	11 127	8 216	6 152	8 663	13 662	-26
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	240 408	244 762	452 273	335 207	190 896	249 477	434 746	203 722
SE516	Inwestycje brutto	zł	13 297	18 974	29 028	29 467	13 588	17 570	12 411	7 757
SE521	Inwestycje netto	zł	666	4 898	2 915	8 576	4 334	4 726	-5 701	-2 661
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	27 732	32 119	58 470	31 761	23 064	24 758	64 578	20 683
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	14 275	15 396	21 804	2 173	10 369	8 584	41 106	12 826

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		95 233	29 471	41 034	19 210	4 825	485	207
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 246	223	403	337	214	59	10
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.2-2 Struktura produkcji i wydajność według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	7,4	3,1	5,5	11,3	24,2	56,6	.
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,703	1,388	1,623	1,979	2,698	4,233	.
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 746	3 053	3 570	4 354	5 936	9 311	.
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,566	1,333	1,555	1,814	2,012	2,098	.
SE016	Czas pracy własnej	h	3 445	2 933	3 421	3 991	4 426	4 615	.
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,137	0,054	0,068	0,165	0,686	2,135	.
SE021	Czas pracy najemnej	h	301	119	149	362	1 510	4 696	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	13,2	6,2	10,5	20,0	38,5	69,7	.
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	4,6	1,1	2,7	8,5	18,7	44,6	.
SE035	Zboża	ha	7,74	3,27	5,77	11,79	25,07	46,62	.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,57	0,56	1,03	2,64	6,05	15,59	.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,36	0,11	0,21	0,74	1,37	1,94	.
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,35	0,28	0,39	0,34	0,43	0,13	.
SE055	Sady	ha	0,34	0,28	0,39	0,34	0,35	0,13	.
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,00	.
SE071	Uprawy pastwne	ha	3,2	2,0	3,1	4,5	5,8	5,4	.
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	10,3	4,8	8,4	13,6	27,3	117,8	.
SE085	Krowy mleczne	LU	2,90	1,58	2,65	4,58	5,43	3,73	.
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,23	0,66	1,03	1,93	2,75	3,09	.
SE095	Owce i kozy	LU	0,21	0,32	0,17	0,11	0,32	0,00	.
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,46	1,61	3,15	6,05	16,25	42,15	.
SE105	Drób	LU	1,25	0,37	1,20	0,70	2,46	68,76	.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	48,8	42,6	44,1	50,3	54,9	54,5	.
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	69,3	68,4	66,7	71,3	75,6	62,4	.
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,34	1,28	1,23	1,47	1,47	1,26	.
SE125	Mleczność krów	kg/krówę	3 932	3 146	3 514	4 323	5 019	6 724	.

Tabela 4.2-3 Produkcja według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	29 722	56 778	102 680	245 823	863 671	.
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	36 977	14 310	23 646	56 627	153 079	349 935	.
SE140	Zboża	zł	14 848	5 304	10 064	22 901	53 586	104 719	.
SE145	Rośliny białkowe	zł	406	119	322	885	693	2 666	.
SE150	Ziemniaki	zł	3 915	2 328	3 919	5 099	7 968	12 078	.
SE155	Buraki cukrowe	zł	2 667	192	799	5 622	17 212	39 463	.
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 071	104	282	1 589	7 655	20 120	.
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	355	365	414	286	113	0	.
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	10 238	2 897	4 262	17 058	58 664	168 211	.
SE175	Owoce	zł	2 973	2 817	3 398	2 632	1 940	1 449	.
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	-81	16	-100	-48	-345	578	.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	586	167	287	604	5 594	651	.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	36 130	14 643	32 398	44 814	91 105	511 443	.
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	127	-373	22	-117	4 052	-8 543	.
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	9 414	3 783	7 444	16 594	23 979	24 137	.
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	2 897	1 754	2 543	4 434	5 175	5 787	.
SE225	Wieprzowina	zł	13 399	5 004	9 370	18 342	48 599	136 333	.
SE230	Owce i kozy	zł	234	328	216	122	289	0	.
SE235	Mięso dróbów	zł	8 302	2 811	10 450	3 498	11 776	319 245	.
SE240	Jaja	zł	1 004	99	797	1 886	454	44 455	.
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	48	47	39	22	250	0	.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	832	816	1 538	-85	583	-18 515	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	905	768	734	1 240	1 639	2 293	.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 003	1 924	1 892	2 223	1 954	8 125	.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 213	4 815	8 147	13 000	23 290	30 838	.

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	58 041	26 282	46 792	74 185	181 853	704 130	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	42 503	17 606	34 365	54 011	136 904	568 781	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	30 253	11 456	24 983	37 197	97 697	449 971	.
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	3 232	1 315	1 955	4 536	14 966	40 116	.
SE295	Nawozy	zł	4 419	1 369	2 634	7 661	17 797	40 178	.
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 280	766	1 427	3 741	9 069	19 359	.
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 150	265	442	1 543	7 953	15 425	.
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	3 404	1 881	2 869	5 336	7 302	9 304	.
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	2 726	1 684	2 535	4 090	4 770	3 887	.
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	14 746	5 502	14 891	12 918	37 423	310 980	.
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	5 379	2 577	4 641	7 161	15 773	24 454	.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 016	357	762	1 458	3 130	14 607	.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	5	1	2	4	57	1	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	12 251	6 149	9 382	16 814	39 208	118 810	.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	2 665	1 285	2 144	3 991	7 445	18 857	.
SE345	Energia	zł	6 449	2 747	4 571	9 027	23 830	77 574	.
SE350	Usługi	zł	1 618	1 216	1 456	1 774	3 600	11 420	.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 519	901	1 211	2 022	4 332	10 958	.
SE360	Amortyzacja	zł	12 632	7 816	10 916	16 621	30 868	78 247	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 906	861	1 511	3 554	14 081	57 102	.
SE370	Wynagrodzenia	zł	1 790	583	844	1 849	9 164	40 178	.
SE375	Czynsze	zł	515	115	277	923	2 360	6 429	.
SE380	Odsetki	zł	601	163	390	783	2 557	10 495	.

Tabela 4.2-5 Dopłaty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	466	1 101	1 562	4 024	3 948	.
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	1 109	1 737	2 575	6 139	4 155	.
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	131	74	90	182	471	482	.

Tabela 4.2-6 Saldo dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	466	1 101	1 562	4 024	3 948	.
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	1 109	1 737	2 575	6 139	4 155	.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	-70	-257	-38	16	-180	3 597	.
SE390	Podatki	zł	723	386	599	1 028	1 935	3 804	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	541	1 152	3 411	7 076	9 893	.
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	2 264	726	1 529	4 216	8 963	14 936	.
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	514	186	377	805	1 886	5 042	.

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	29 722	56 778	102 680	245 823	863 671	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	42 503	17 606	34 365	54 011	136 904	568 781	.
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	466	1 101	1 562	4 024	3 948	.
SE410	Wartość dodana brutto	zł	32 735	12 582	23 514	50 232	112 942	298 838	.
SE360	Amortyzacja	zł	12 632	7 816	10 916	16 621	30 868	78 247	.
SE415	Wartość dodana netto	zł	20 103	4 766	12 599	33 611	82 075	220 591	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 906	861	1 511	3 554	14 081	57 102	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	541	1 152	3 411	7 076	9 893	.
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 948	4 446	12 239	33 469	75 070	173 382	.

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	11 807	3 435	7 762	16 985	30 423	52 115	.
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 101	3 335	7 870	18 448	37 317	82 657	.

Tabela 4.2-9 Bilans według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	267 900	166 510	225 177	345 081	689 222	1 766 380	.
SE441	Aktywa trwałe	zł	225 215	145 150	191 182	285 377	565 229	1 470 701	.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	34 314	28 443	29 265	39 228	73 696	119 459	.
SE450	Budynki	zł	114 599	79 936	102 010	130 594	266 191	887 387	.
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 035	32 585	53 297	102 396	204 840	445 917	.
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	8 267	4 186	6 611	13 159	20 502	17 937	.
SE465	Aktywa bieżące	zł	42 685	21 360	33 996	59 704	123 993	295 679	.
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	8 838	5 214	7 775	10 038	21 661	84 554	.
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	17 943	8 242	14 538	27 112	49 288	69 858	.
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	15 905	7 905	11 682	22 554	53 044	141 268	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	18 764	4 428	10 958	24 258	89 582	401 617	.
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	13 430	2 940	7 589	16 810	68 632	279 596	.
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	5 334	1 489	3 370	7 448	20 949	122 021	.
SE501	Kapitał własny	zł	249 136	162 082	214 219	320 823	599 640	1 364 763	.

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	3 793	-2 272	-531	8 026	37 530	119 555	.
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	240 408	150 935	202 676	308 478	611 244	1 620 128	.
SE516	Inwestycje brutto	zł	13 297	4 490	8 915	19 452	54 299	193 164	.
SE521	Inwestycje netto	zł	666	-3 326	-2 001	2 831	23 431	114 917	.
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	27 732	10 284	20 107	44 360	95 068	236 209	.
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	14 275	4 895	12 026	23 631	40 007	54 746	.

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		95 233	16 101	38 059	27 373	7 555	3 763	2 383
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 246	181	345	354	149	108	109
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.3-2 Struktura produkcji i wydajność według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	7,4	5,5	4,8	7,2	12,6	16,8	34,3
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,703	1,636	1,530	1,774	2,034	1,972	2,622
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 746	3 599	3 365	3 902	4 475	4 339	5 768
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,566	1,336	1,464	1,703	1,881	1,772	1,833
SE016	Czas pracy własnej	h	3 445	2 940	3 221	3 747	4 139	3 898	4 032
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,137	0,300	0,065	0,071	0,152	0,201	0,789
SE021	Czas pracy najemnej	h	301	659	144	155	336	442	1 735
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	13,2	3,0	7,5	13,9	23,9	38,3	93,5
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	4,6	0,3	1,2	3,9	10,3	19,4	55,2
SE035	Zboża	ha	7,74	1,28	3,86	7,87	13,97	24,71	65,35
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,57	0,24	0,78	1,36	3,36	5,70	13,59
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,36	0,29	0,37	0,28	0,61	0,35	0,81
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,35	0,53	0,38	0,25	0,20	0,41	0,08
SE055	Sady	ha	0,34	0,52	0,37	0,25	0,20	0,36	0,08
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00
SE071	Uprawy pastwne	ha	3,2	0,7	2,1	4,2	5,6	7,3	13,7
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	10,3	8,3	6,6	10,7	17,9	20,1	36,5
SE085	Krowy mleczne	LU	2,90	0,89	2,23	3,68	5,20	5,68	6,53
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,23	0,33	0,90	1,50	2,37	2,29	4,21
SE095	Owce i kozy	LU	0,21	0,05	0,15	0,12	0,73	0,28	1,70
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,46	1,20	2,83	4,99	8,30	11,53	23,31
SE105	Drób	LU	1,25	5,81	0,36	0,15	0,79	0,02	0,65
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	48,8	44,5	42,1	45,5	50,4	51,8	55,8
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	69,3	85,6	66,2	68,6	67,9	69,5	69,6
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywnych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,34	1,81	1,53	1,27	1,48	1,13	0,91
SE125	Mleczność krów	kg/krówę	3 932	3 167	3 385	3 830	4 462	4 914	5 603

Tabela 4.3-3 Produkcja według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	98 137	39 981	60 695	113 930	157 834	348 625
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	36 977	43 552	20 710	27 138	57 154	86 959	222 514
SE140	Zboża	zł	14 848	2 327	6 339	13 770	26 968	51 451	151 548
SE145	Rośliny białkowe	zł	406	37	318	442	1 089	855	1 022
SE150	Ziemniaki	zł	3 915	1 205	3 406	4 316	7 636	7 533	8 243
SE155	Buraki cukrowe	zł	2 667	0	308	2 416	7 589	12 551	30 030
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 071	4	101	279	1 525	6 043	23 546
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	355	0	418	364	973	101	69
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	10 238	32 228	6 316	3 705	10 762	3 681	8 052
SE175	Owoce	zł	2 973	6 378	3 043	1 785	753	2 439	346
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	-81	-81	26	-84	-465	200	-981
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	586	1 453	435	144	324	2 105	640
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	36 130	54 167	18 754	32 555	54 996	67 928	122 828
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	127	-1 102	-354	346	808	2 902	7 063
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	9 414	2 038	5 947	11 573	19 483	24 437	34 179
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	2 897	1 065	2 174	3 676	4 788	5 123	8 368
SE225	Wieprzowina	zł	13 399	3 645	8 636	14 860	25 492	36 433	63 891
SE230	Owce i kozy	zł	234	39	190	154	680	239	1 755
SE235	Mięso dróbów	zł	8 302	41 056	1 406	1 061	2 760	1 035	9 350
SE240	Jaja	zł	1 004	5 471	114	90	78	27	17
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	48	3	13	15	151	2	1 049
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	832	850	275	1 126	1 564	633	4 220
SE256	Pozostała produkcja	zł	905	418	517	1 002	1 779	2 947	3 282
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 003	1 302	1 959	2 327	2 234	2 796	1 745
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 213	2 561	6 697	11 201	16 860	19 999	30 233

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	58 041	83 175	32 371	46 933	83 962	114 174	255 016
SE275	Zużycie pośrednie	zł	42 503	65 804	21 786	33 214	61 218	85 274	195 820
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	30 253	51 225	14 189	22 769	43 824	60 041	141 010
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	3 232	4 437	1 770	2 306	4 689	6 536	19 259
SE295	Nawozy	zł	4 419	2 175	1 912	3 591	8 557	14 945	39 393
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 280	1 565	1 071	1 747	3 925	7 127	19 672
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 150	4 014	614	303	995	778	1 165
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	3 404	857	2 383	4 120	6 691	7 566	11 689
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	2 726	721	2 108	3 464	4 997	5 440	6 202
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	14 746	36 936	5 996	9 822	17 048	20 012	45 531
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	5 379	1 600	3 776	6 520	9 661	11 654	19 910
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 016	1 228	441	877	1 915	3 077	4 267
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	5	12	2	4	3	0	35
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	12 251	14 579	7 597	10 444	17 394	25 233	54 810
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	2 665	1 908	1 780	2 606	4 356	6 388	11 347
SE345	Energia	zł	6 449	9 192	3 629	4 916	8 868	12 977	32 588
SE350	Usługi	zł	1 618	1 441	1 190	1 665	2 134	2 768	5 676
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 519	2 039	997	1 258	2 036	3 100	5 199
SE360	Amortyzacja	zł	12 632	12 601	9 357	12 122	18 609	22 428	36 580
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 906	4 770	1 228	1 597	4 136	6 472	22 617
SE370	Wynagrodzenia	zł	1 790	3 699	852	809	2 119	2 771	12 551
SE375	Czynsze	zł	515	222	156	400	1 121	1 843	5 514
SE380	Odsetki	zł	601	849	220	388	895	1 858	4 552

Tabela 4.3-5 Dopłaty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	-178	613	1 698	3 404	2 162	6 704
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	368	1 332	2 487	4 304	3 735	8 811
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	131	14	84	143	196	394	896

Tabela 4.3-6 Saldo dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	-178	613	1 698	3 404	2 162	6 704
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 019	368	1 332	2 487	4 304	3 735	8 811
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	-70	-56	-217	-81	250	41	1 137
SE390	Podatki	zł	723	489	502	708	1 150	1 614	3 244
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	571	1 274	1 725	4 556	4 473	4 429
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	2 264	978	1 655	2 113	5 097	6 357	6 983
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	514	407	380	388	541	1 884	2 554

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	74 012	98 137	39 981	60 695	113 930	157 834	348 625
SE275	Zużycie pośrednie	zł	42 503	65 804	21 786	33 214	61 218	85 274	195 820
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 226	-178	613	1 698	3 404	2 162	6 704
SE410	Wartość dodana brutto	zł	32 735	32 156	18 808	29 179	56 115	74 723	159 509
SE360	Amortyzacja	zł	12 632	12 601	9 357	12 122	18 609	22 428	36 580
SE415	Wartość dodana netto	zł	20 103	19 554	9 451	17 057	37 507	52 294	122 929
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 906	4 770	1 228	1 597	4 136	6 472	22 617
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	1 751	571	1 274	1 725	4 556	4 473	4 429
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 948	15 355	9 497	17 185	37 927	50 295	104 742

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	11 807	11 954	6 178	9 616	18 441	26 513	46 885
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 101	11 491	6 486	10 090	20 158	28 387	57 143

Tabela 4.3-9 Bilans według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	267 900	258 019	193 241	256 880	384 780	506 649	906 203
SE441	Aktywa trwałe	zł	225 215	222 422	167 793	214 828	318 990	412 521	687 503
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	34 314	33 810	25 474	32 616	45 592	64 373	115 213
SE450	Budynki	zł	114 599	142 771	93 902	103 397	138 117	168 826	223 324
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 035	43 667	42 704	69 031	118 758	160 445	319 121
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	8 267	2 174	5 713	9 784	16 524	18 877	29 845
SE465	Aktywa bieżące	zł	42 685	35 597	25 448	42 051	65 790	94 128	218 700
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	8 838	8 217	5 215	9 808	13 782	16 827	31 469
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	17 943	7 380	11 969	18 272	29 714	45 432	100 213
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	15 905	20 001	8 264	13 971	22 294	31 869	87 019
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	18 764	32 567	6 653	10 241	25 705	55 115	137 454
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	13 430	24 869	4 455	7 247	17 864	40 842	93 183
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	5 334	7 698	2 197	2 995	7 842	14 273	44 271
SE501	Kapitał własny	zł	249 136	225 452	186 588	246 639	359 075	451 534	768 749

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	3 793	1 227	-2 045	1 938	10 500	35 213	64 804
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	240 408	250 803	173 711	227 197	341 200	434 125	761 820
SE516	Inwestycje brutto	zł	13 297	9 891	6 859	11 584	25 673	43 643	71 678
SE521	Inwestycje netto	zł	666	-2 710	-2 499	-537	7 064	21 214	35 098
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	27 732	29 732	15 974	24 486	50 848	56 924	119 953
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	14 275	15 917	9 204	14 075	24 380	14 761	53 665

Literatura

- [1] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [2] RI/CC 882 Rev. 7.0. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 10. October 2002.
- [3] RI/CC 1256 r.3. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 2005.
- [4] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [5] http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.
- [6] http://forum.europa.eu.int/irc/agri/rca/info/data/tabstd_en.htm